

Podsumowanie

zgodnie z art. 55 ust. 3 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227)

A) Uzasadnienie wyboru właściwego wariantu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gryfice

Przy określaniu zadań gospodarczych kierowano się przepisami i zasadami zawartymi w:

- ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach, (z późn. zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (z późn. zm.),
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (z późn. zm.),
- ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (z późn. zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (z późn. zm.),
- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej,
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu,
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną,
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną,
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną,
- instrukcji urządzania lasu z 2003 r.,
- zasadach hodowli lasu z 2002 r.,
- instrukcji ochrony lasu z 2004 r.,
- instrukcji ochrony przeciwpożarowej z 1996 r.,
- wytycznymi narady wstępnej oraz I KTG i NTG.

W *Planie* założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

- a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
  - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności,
  - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);
- b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych GTD;

c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Określenie celów krótkookresowych polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu;
- d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
  - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
  - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody,
  - określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych.
- f) planowaniu zadań gospodarczych zgodnie z obowiązującymi zasadami hodowli lasu.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje I Komisji Techniczno-Gospodarczej, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urzędzeniowych.

Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczające przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), gospodarczych typów drzewostanów (GTD) oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, który oznacza przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji z udziałem społeczeństwa oraz zostały zapisane w formie protokołu z I KTG, dołączonego do elaboratu.

Drugim etapem wariantowania *Planu* były terenowe prace urzędzeniowe podczas których ustala się granice wyłączeń taksacyjnych, określa elementy taksacyjne i wskazania gospodarcze dla każdego wyłączenia. Podczas prac terenowych:

- przeprowadzono konsultacje między taksatorami a leśniczymi ze szczególnym naciskiem na projektowane wskazania gospodarcze;
- przeprowadzono konsultacje między wykonawcą *Planu* a kierownictwem nadleśnictwa;
- organizowano robocze narady terenowe z udziałem kadry nadleśnictwa, wykonawcy *Planu*, przedstawicieli wydziałów merytorycznych RDLP w Szczecinie oraz ekspertów

zewnętrznych, w celu wypracowania kierunków postępowania w planowaniu urządzeniowym;

- Zespół Zadaniowy do kontroli i odbioru robót przeprowadził końcowy odbiór prac terenowych, podczas którego w dyskusji na gruncie decydowano o przyjęciu jednego z wariantów postępowania proponowanych przez wykonawcę *Planu*.

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.);
- wytycznych I KTG;

Rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić realizację czterech ustawowych celów gospodarki leśnej.

Kolejnym etapem wariantowania *Planu* było posiedzenie II Komisji Techniczno Gospodarczej, podczas którego akceptacji lub korekcie poddano:

- cele perspektywiczne i średniookresowe oraz sposoby ich realizacji dla nadleśnictwa, obrębów leśnych, gospodarstw i poszczególnych drzewostanów;
- podział wg dominujących funkcji lasu oraz podział na gospodarstwa;
- etat użytkowania rębego i orientacyjny etat użytkowania przedrębego oraz sposób użytkowania rębego i rębnie dla poszczególnych gospodarstw;
- zadania z zakresu hodowli lasu: zalesień, odnowień, pielęgnowania upraw i młodników, wprowadzania podszytów oraz melioracji leśnych;
- kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej oraz ubocznego użytkowania lasu i gospodarki łowieckiej.

Wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych. Najważniejsze ustalenia tego dokumentu, odnoszące się bezpośrednio do *Planu*, dotyczyły zmiany GTD, orientacyjnych składów gatunkowych upraw oraz sposobów zagospodarowania dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych. Podczas opracowywania *Prognozy* wskazano elementy, które powinny ulec modyfikacji. Są to: dostosowanie GTD do siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ochrony stanowisk gatunków chronionych.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że przedstawiona wersja *Planu* jest wypadkową, rozwiązań alternatywnych.

B) Uzasadnienie zgodnie z art. 42 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Prace nad sporządzeniem Planu przebiegały w sposób następujący:

23.04.2007 r – zawarta została umowa nr UL-04/07 na wykonanie prac przygotowawczych do planu urządzenia lasu dla nadleśnictw, w tym dla Nadleśnictwa Gryfice.

04.12.2007 r. - odbyły się Negocjacje w sprawie sporządzenia planu urządzenia lasu dla nadleśnictw, w tym dla Nadleśnictwa Gryfice.

07.12.2007 r. - w wyniku przeprowadzonych negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki została zawarta umowa nr UL-1/12/2007 dot. opracowania projektu planu urządzenia lasu.

01.07.2008 r. - odbyła się I Komisja Techniczno Gospodarcza, oraz Komisja Programu Ochrony Przyrody, zaproszone do udziału w nich zostały, zgodnie z posiadaną wiedzą urzędy i samorządy oraz instytucje i organizacje zainteresowane gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa, m.in. DGLP, Zarząd BULiGL (Warszawa), Zespół Ochrony Lasu (Szczecinek), Wojewódzki Konserwator Przyrody (Szczecin), Wojewódzki Zachodniopomorski Konserwator Zabytków, Wydział Środowiska i Rolnictwa UW w Szczecinie, Urząd Morski w Szczecinie, Polska Fundacja Ochrony Dzikich Zwierząt (Kraków), Stowarzyszenie dla Natury „Wilk” (Goliszka), Federacja Zielonych „Gaja” (Szczecin), Komitet Ochrony Orłów Region Pomorze Zachodnie (Szczecin), Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska (Szczecin), Polski Klub Ekologiczny Okręg Zachodniopomorski (Szczecin), Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (Szczecin), Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej (Szczecin), Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami (Szczecin), Wojewódzka Rada Ochrony Przyrody w Szczecinie, Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze (Szczecin), Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody (Szczecin), Zarząd Okręgu PZŁ (Szczecin), Zarząd Okręgu PZW (Szczecin), Związek Harcerstwa Polskiego (Szczecin), Koło Chiropterologiczne PTO „Salamandra” (Szczecin), Klub Przyrodników (Świebodzin), Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża (Szczecin), Zachodniopomorskie Towarzystwo Ekologii Praktycznej (Szczecin), Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim, Gryficach, przedstawiciele Urzędów Gmin w Gryficach, Płotach, Trzebiatowie, Karnicach, Brojcach, Rewalu, Świerznie, Kamieniu Pomorskim, Dziwnowie

Łącznie w obradach I KTG i I Komisji Programu Ochrony Przyrody wzięło udział 14 uczestników. Wnioski, pytania oraz uwagi przedstawiane w czasie obrad przez uczestników, rozpatrywane były na bieżąco. Protokoły zawierające ustalenia Komisji Programu Ochrony Przyrody jak i Komisji Techniczno Gospodarczej zostały przesłane do wszystkich zaproszonych.

Terenowe prace taksacyjne zostały odebrane w dniach 03 - 04 stycznia 2009 roku

04.09.2009 r. - odbyła się II Komisja Techniczno Gospodarcza, oraz II Komisja Programu Ochrony Przyrody (uczestniczyło 34 osoby). Zaproszenia do udziału zostały wysłane do urzędów i samorządów oraz instytucji i organizacji zainteresowanych ochroną przyrody i gospodarką leśną w lasach Nadleśnictwa, m.in. DGLP, Zarząd BULiGL (Warszawa), Zespół

Ochrony Lasu (Szczecinek), Wojewódzki Konserwator Przyrody (Szczecin), Wojewódzki Zachodniopomorski Konserwator Zabytków, Wydział Środowiska i Rolnictwa UW w Szczecinie, Urząd Morski w Szczecinie, Polska Fundacja Ochrony Dzikich Zwierząt (Kraków), Stowarzyszenie dla Natury „Wilk” (Goliszka), Federacja Zielonych „Gaja” (Szczecin), Komitet Ochrony Orłów Region Pomorze Zachodnie (Szczecin), Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska (Szczecin), Polski Klub Ekologiczny Okręg Zachodniopomorski (Szczecin), Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (Szczecin), Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej (Szczecin), Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami (Szczecin), Wojewódzka Rada Ochrony Przyrody w Szczecinie, Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze (Szczecin), Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody (Szczecin), Zarząd Okręgu PZŁ (Szczecin), Zarząd Okręgu PZW (Szczecin), Związek Harcerstwa Polskiego (Szczecin), Koło Chiropterologiczne PTO „Salamandra” (Szczecin), Klub Przyrodników (Świebodzin), Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża (Szczecin), Zachodniopomorskie Towarzystwo Ekologii Praktycznej (Szczecin), Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim, Gryficach, przedstawiciele Urzędów Gmin w Gryficach, Płotach, Trzebiatowie, Karnicach, Brojcach, Rewalu, Świerznie, Kamieniu Pomorskim, Dziwnowie.

Przedstawiane w czasie obrad głosy uczestników rozpatrywane były na bieżąco podczas prac obu Komisji. Protokoły z obrad zostały przesłane do wszystkich zaproszonych.

07.10.2009 r. – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie skierował wniosek (znak sprawy ZZ-7014-11-13) do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zwiększenie intensywności użytkowania przedrębego do 60% spodziewanego przyrostu bieżącego dla obrębów leśnych Gryfice i Kamień Pomorski w Nadleśnictwie Gryfice.

15.10.2009 r. – Dyrektor Generalnej Lasów Państwowych pismem (znak sprawy ZU-7031-13/09) do Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie wyraził zgodę na zwiększenie intensywności użytkowania przedrębego do 60% spodziewanego przyrostu bieżącego dla obrębów leśnych Gryfice i Kamień Pomorski w Nadleśnictwie Gryfice.

22.01.2010 r. - Ogłoszono przetarg na „Wykonanie uproszczonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planów urządzenia lasu zatwierdzonych w okresie od 01.05.2004 r. do 15.11.2008 r. oraz projektów planów urządzenia lasu na realizację, których umowa została zawarta przed dniem 15.11.2008 r.”.

30.03.2010 r. - W wyniku przetargu wyłoniono wykonawcę oceny oddziaływania na środowisko planów urządzenia lasu zatwierdzonych w okresie od 01.05.2004 r. do 15.11.2008 r. oraz projektów planów urządzenia lasu na realizację, których umowa została zawarta przed dniem 15.11.2008 r., firmę KRAMEKO z Krakowa. Termin wykonania oceny dla Nadleśnictwa Gryfice zgodnie z SIWZ wyznaczono na 31 maja 2010 r.

27.04.2010 r. - podpisano umowę nr 1/U/SOONŚ z firmą KRAMEKO na wykonanie 27 ocen oddziaływania na środowisko planów urządzenia lasu zatwierdzonych w okresie od 01.05.2004 r. do 15.11.2008 r. oraz projektów planów urządzenia lasu na realizację, których umowa została zawarta przed dniem 15.11.2008 r. w tym dla Nadleśnictw Gryfice.

26.04 - 10.05.2010 r. - zgodnie z zarządzeniem nr 23 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 04.08.1997 roku, zmienionego zarządzeniem nr 65 Dyrektora Generalnego LP z dnia 05.07.1999 roku w sprawie konsultowania z samorządami terytorialnymi oraz lokalnymi i regionalnymi organizacjami społecznymi przedsięwzięć z

zakresu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zadań wynikających z programu ochrony przyrody został wyłożony na okres 14 dni Projekt planu urządzenia lasu wraz z tomem zatytułowanym „Materiały dotyczące konsultowania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gryfice na lata 2009-2018”.

22.03.2011 r. - Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych wystąpił pismem, znak sprawy ZZ-7014-11-15, do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z prośbą o zaopiniowanie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gryfice wraz z prognozą jego oddziaływania na środowisko.

21.04.2011 r. - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem WOOŚ-OSZP.410.106.2011.AS pozytywnie opiniuje przedstawiony Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata 2009 - 2018 dla Nadleśnictwa Gryfice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

04.08.2011 r. - Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych wystąpił pismem, znak sprawy ZU-7014-11-15, do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z prośbą o zaopiniowanie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gryfice wraz z prognozą jego oddziaływania na środowisko.

19.08.2011 r. - Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie pismem NNZ.9022.3.24.2011 pozytywnie opiniuje przedstawiony Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata 2009 - 2018 dla Nadleśnictwa Gryfice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

C) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko – wszystkie przyjęte rozwiązania powodują, iż plan urządzenia lasu nie wykazuje negatywnego wpływu na środowisko, co potwierdza wykonana prognoza.

D) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji Planu – do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącego w Lasach Państwowych:

- Inspekcja Lasów Państwowych – przeprowadza kontrole w ramach obowiązujących wytycznych. Kontrolowana jest cała działalność nadleśnictwa: m. in. realizacja planu urządzenia lasu, prawidłowość wykonania zabiegów hodowlanych, działania z ochrony lasu i ochrony przyrody.
- Wydział Kontroli RDLP – prowadzi kontrole sprawdzające przeważnie w następnym roku po kontroli Inspekcji Lasów Państwowych - sprawdza wykonanie zaleceń pokontrolnych oraz wykonuje kontrole problemowe.
- Wydziały merytoryczne RDLP – wykonują kontrole problemowe i kontrole bieżące w zakresie swojego działania.
- Nadleśnictwo – realizacja zadań planu urządzenia lasu kontrolowana jest wewnętrznie w każdym leśnictwie, przez kierownictwo jednostki.
- Nadleśniczy – cały okres gospodarczy, którego dotyczył *Plan* (lata 2009 – 2018) będzie poddany procedurze analizy gospodarki przeszłej z wykorzystaniem danych z „nowej” taksacji, wyników kontroli ILP i analiz ZOL.

W ramach przeprowadzanych kontroli zwraca się szczególną uwagę na:

- sposób wykonania cięć w użytkowaniu rębnym w odniesieniu do propozycji zawartych w *Planie* (np. pozostawienie pasów ochronnych, biogrup),
- okres wykonania zabiegów związanych z użytkowaniem rębnym i przedrębnym w drzewostanach, co do których podano w Prognozie zalecane terminy zabiegów,
- wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu (odnowienia i zalesienia), dotyczących głównie ustalenia składów gatunkowych upraw, w tym na siedliskach przyrodniczych.

E) Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko - nie prowadzono

Realizacja zadań zawartych w *Planie* nie będzie powodować istotnych oddziaływań transgranicznych.

Reasumując:

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa GRYFICE został wykonany zgodnie z przepisami prawnymi oraz zasadami zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przyjęte rozwiązania godzą potrzeby ochrony środowiska, społeczne i gospodarcze, a ich ocena, dokonana przez ustawowe instytucje, jest pozytywna. Projekt ten akceptuję i przedstawiam do zatwierdzenia przez Ministra Środowiska.

SPECJALISTA
ds. urządzenia lasu
Mastalerz
mgr inż. Grzegorz Mastalerz

